XIV. évfolyam Celldömölk, (Kiscell) 1912 január 1.

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKU FUGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE“)

Előfizetési ár:

Egy évre . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztőségi értekezletek hétfőn, szerdán és csütörtökön

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk. Dömölki-utca, Gombás ház — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények.

Előfizetési felhivás.

A „Kemenesvidék“ mai számával tizennegyedik évfolyamát kezdi meg. Hosszu, küzdelemteljes tizenhárom évre tekinthet már vissza, azzal a tudattal, hogy első számában adott programmját hiven, becsületesen megtartotta. Az elmult tizenhárom esztendő alatt meggyőződhettek lelkes pártfogóink arról, hogy a „Kemenesvidék“ mindenkor és minden körülmények között egyedül és kizárólag a **közérdeket** szolgálta. Harcoltunk Kemenesalja és Celldömölk előrehaladásáért, fejlődéséért és hogy küzdelmünk nem volt meddő, olvasóközönségünk lehet tanubizonyság reá. Tizenhárom éves multunk felment bennünket attól, hogy a reklam dobot üssük meg magunk mellett. Azok leszünk a jövőben is a kik amultban voltunk. Igaz törhetetlen harcosai, védői, szószólói Kemenesalja nagyközönsége jogos érdekeinek. Hálás köszönetet mondunk lelkes támogatóinknak s azt a jövőre is kérve, boldog uj évet kivánva maradtunk

hazafias üdvözlettel:

„Kemenesvidék“
szerk. és kiadóhivatala.

Haladunk!

„Boszorkányokról peniglen, melyek nincsenek, szó ne essék!“ — mondá Könyves Kálmán a tizenkettedik század elején. Reg letunt idők hátborzongó babonáját juttatja eszünkbe a korai felvilágosultság lángelméjének e kinyilatkozása. Boldogan kicsinyeljük le a rémes sötét kort, melybe Könyves Kálmán csak egy roppe. hamar el-zunyadó fénysugarral világitott. A boszorkánypöröket az ő királyi szava nem pusztitotta ki a világból és még a tizenhetedik szazad végén, sőt meg a tizennyolcadik szazadban is maglyára hurcolja a „gonosz boszorkányokat“ kik megigeztek az embereket és vérszövetségre lepve a sátánnal, a legagyafurtabb módon elpusztitották őket. Szinte csodálatos, hogy csaknem minden ráncos fognélküli vénasszony az ördöggel cimborált, dacara annak, hogy ezért biztos, gyalazatos halál várt reá.

Mennyire haladtunk azóta! Mennyire büszkék vagyunk arra, hogy az ilyen iszonyatos döreségek már hitelre nem találnak. De hat csakugyan teljesen leküzdöttük-e a babonát? Nem hiszem. Sőt épp ellenkezőleg uton-utfélen látom, hogy kisértete még mindig lappang az emberek lelkében. Csak a napokban mondta nekem egy művelt uri ember, hogy elvesztette egy pörét „persze, mert, pénteken targyaltak.“ Azt, hogy ellenfele ugyanazon a pénteki napon megnyerte a pört, bölcsen elhallgatta. Miért venném hát zokon a szakácsnőtől, ha nagy örömmel ujságolja a feleségemnek, hogy talált egy „szerencsekrajcárt“, tudta, mind járt reggel, hogy valami szerencse fogja erni, mert mikor kilépett a kapuból, kéa ményseprővel találkozott.

Az ilyen ártatlan babonák olyan gyakoriak, hogy nem is jut eszünkbe azokat a sokat magasztalt haladásunkkal összehasonlitani. Ámde éppenséggel nem ritkábbak a vaskosabb, kártékonyabb, sőt haláltokozó babonaságok sem.

Csak nem régiben olvashattuk az ujságokban, hogy valahol felakasztotta magát egy öregember. A háziur semmi áron sem akarta engedni, hogy a kapun át vigyék ki a holtestét, mert ez szerencsétlenséget hoz a házba. Kötélen fogva az ablakon át bocsátották le a hullát az emeletről, de még mielőtt a holttest földet ért volna, közbelépett a hatóság s igy a haziur nagy jajgatása közben mégis csak a kapun vitték ki. A halálthozó hurok egyes darabjaiért valóságos harc folyt, mert ki se akarta egy ilyen „holtbizonyosan“ szerencsével kinálkozó kincshez jutni? Lehet, hogy a boldogtalan háztulajdonos veszett szerencséjét kárpótolta egy jókora kötéldarabbal. Jellemző, hogy az ujságok még csak nem is emlitik, volt-e azon a vidéken akkor éjjel szél? Az talán magától értetődik, hogy akasztás nyomában szél kerekedik.

Kegyeletet sértő dolog biz ez! De legalább bajt nem okoz. Ám olvassuk tovább az ujságot. Egy huszonegyéve hivatalnok, tehát intelligens ember, hirtelen meghalt. Megvizsgáljak holtestét,

A véletlen.

Cigarettát füstölve, két kezét hátán keresztbe fonva nád sétapálcáját negédesen forgatva utjai közt, léptei ritmusán, Róbert Montheil, az alkonyat órájában, a tó tiszta levegőjét élvezi. Megelégedett, sőt boldog, hogy hanyatló kora dacára, élénk szemekkel gyönyörködhetik a napnyugta kaprázatos szinjátékában s gömbölyedő potroha ellenére, könnyed léptekkel tud felkapaszkodni a dombtetőre, melynek csucsáról áttekintheti a viz fodros, reszkedve hullámzó végtelenségét. A hegyfok kiszögellő terraszán kényelmes pad kinálkozik: a fáradt sétálók, a merengők innen tekinthetik át legjobban az elragadó videk panoramáját. Montheil odalép a padhoz, udvariasan köszönti a hölgyet, a ki a pad másik szélén ül s szep csendesen letelepedik, szivében azzal az egyetlen vágygyal, hogy magába szivja a paradicsomi nyugalmat, mit a környezet lehell. Hosszan nézi a hegyeket, melyeknek körvonalai, rajzolódva az égre, megszaggatják annak rozsaszinű boltozatát, letekint a viz tükrére, mely lassan-lassan homályba borul, majd a távolba kalandozik el, a völgy katlanaiba, ahonnan kanyargva szállnak fel a

De egy kérdés visszahivja figyelmét a közel valóságba: szomszédnője mentegetőzve, hogy zavarja szemlélődését, megkérdi tőle, hány óra van.

Montheil nyájasan megmondja neki, hogy mindjart hét óra lesz s feleletét egy megjegyzéssel fűszerezi az elröppenő perc varázsáról: mosolyog és ránéz a hölgyre. De a másik pillanatban arca hirtelen megrandul, a szó torkán akad, a megdöbbenéstől talpra ugrik, szembe megszólitójával, a kinek arcáról az övével egyenő amulatot olvas le.

— Ön . . . csakugyan ön . . . Louise Tardieu?

A hölgy igent int fejével, egyben ajkai Róbert Montseil nevet mormolják.

Tobbet nem mondhatnak, nem merik tekintetüket egymásra emelni, remegés fogva el őket, melyen uralkodni nem birnak. Végre sikerül leküzdeniük a zavart, mely hatalmába keritette őket s ekkor szemeik, felbátorodva, elmerülnek egymás kölcsönös vizsgálatában s rendre-szep lassan, felidézik az öregség álarca mögött; a diadalmas arcokat, a minőkkel akkor álltak szemben, mikor házasságra léptek.

A fürdő e sokat látogatott sétahelyén a véletlen összehozott két embert, a kik férj és feleség voltak egykoron; a kiknek szivét valamikor felgyujtotta az ifjui szenvedély s a kiket természetük összeferhetetlensége, a korlátlan bolond-szenvedély vagya, a hiusag és tapasztalatlanság válásba kergetett . . . Kétévi házasélet huszonöt év óta nem látták egymást.

Most, hogy az első percek álmélkodása elmult, fölülkerekedik bennük a kiváncsiság: szaporán, kifogyhatatlanul követi egymást a sok kérdés . .

— Ujra férjhez ment?

— Igen.

Én is . . . Egy özvegy asszonyt vettem nőül.

— Ugyan? És kit? Talán madame Désange-t?

— Féltékeny volt rá, ugy-e?

— Egy kicsit . . .

— Legyen nyugodt . . . Egy lyoni nőt vettem el, a kit ön nem ismert.

— Annál jobb.

— És mi az ön férje?

— Orvos . . . Ditonban.

Montheil mosolyog, mert eszébe jut, hogy Louise irtozott a sebtiben elköltött ebédektől, a korai fölkeléstől és mindattól, a mi zavarja az intim élet szabályol. nyugodt folyását . . . S férjhez ment egy orvoshoz.

— Hiába! Igy akarta a sors. Különben már hozzaszoktam.

Aztan áttérnek a gyermekekre.

— Nekem egy leányom van: Madeleine.

— Nekem meg egy fiam: Georges.

— Milyen különös! Mindig arról álmadoztunk, bárcsak lenne egy fiunk, meg egy leányunk.

— Igen, de együtt!

Montheiel másra tereli a társalgást.

— Hol lakik? — kérdi

— A Villa Aellevue-ben. Es ön?

— A Villa Reginában. csak tegnap jöttem ide.

látják, hogy mérget vett be. Miért? Hogyan jutott hozzá? — Idegességre ellen „orvosságot" hozatott egy párisi kuruzslótól. Ez az „orvosság" vitte a halálba. Egy felvilágosult fiatal ember tehát nem fordul az orvoshoz, hanem többet bizik az előtte teljesen ismeretlen, messze földön levő kuruzslóban.

Láthatja mindenki, mennyire haladunk, ha továbra is ilyen szépen haladunk, jó lesz törvénybe iktatni:

„A babonáról peniglen, melyik nincsen, szó ne essék!"

Tanitók zóna fürdője.

Tanulók nyaraló telepe.

Országos és nagyjelentőségü akció-középpontjává lett a székelyek anyavárosa: Székelyudvarhely. Tájékoztató felhivást és részvényalairási ivet vettünk ugyanis a Tanitók Fürdője, Tanulók Nyaraló Telepe Részvény Társaság alapitóitól, mely szerint a Székelyudvarhely határában, a várostól mintegy másfel kilométer távolságra fekvő és a tulajdonosoktól a Tanitók Fürdője céljaira Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanitó által örök áron megvásárolt kiváló gyógyvizü Szejke-fürdőn a tanitók és az egész társadalom használatára egy korszerü téli-nyári olcsó árszabással dolgozó gyógyfürdőt, Nagybacon (erdővidéki) község határában fekvő és már a rómaiak által nagy előszeretettel használt, 21 évig bérben tartott gyógyborvizü Uzonka-fürdőn pedig egy nagyobbszabasu üdülő és gyermeknyaraló telepet és gyógyfürdőt letesitenek.

A Tanitók Fürdője állandó olcsóságának és zóna jellegének biztositása végett a fürdő és üdülő telep sorsát intéző részvénytársasági igazgatóság felerészben, az alapitási tervezet szerint, mindig a tanitók sorából választatik

Egy részvény ára 25 korona, melyhez még 1 korona alapitási költség jarul. Ebből 11 korona a részvényjegyzés alkalmával fizetendő, a befolyó pénzek betéti kezelésevel megbizott Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvény-Tarsaság pénztárához, a további rész 5—5 koronás havirészletekben is fizethető, mig a részvény-aláirási ivek Gyerkes Mihály igazgató-tanitó Székelyudvarhely cimére küldendők, a kit az alapitók a Részvény-Tarsaság szervezési munkalatainak végzésével megbiztak, s a ki tájékoztató felhivást és részvényjegyzési ivet barkinek készséggel és portómentesen küld.

A tanitók a nagyközönség részvételével és minden irányu támogatásával, ezen fontos szociális alkotásukat egyformán a maguk és a nagytársadalom javára és használatára akarják megteremteni, s igy valóban méltó, hogy ezen kiváló törekvést a tanitók és a társadalom minden tagja a legmesszebbmenő támogatásban részesitse. A prospektus egyébképen a legapróbb részletekig tájékozlatja az érdeklődőket, melyet olvasóinknak beszerzésre, legmelegebben ajánljuk.

Hirdetmény.

A kiscell-kemenesaljai közkorháznál épitendő két szoba, konyha és mellékhelységből álló szolgai lakásra a kórházi bizottság határozata alapján pályázat nyittatik. Felkérem mindazokat, a kik az épitésre pályázni kivánnak, hogy zárt ajánlataikat 1912. évi január hó 31 ig bezárólag alulirotnál benyujtani szivesked-jenek.

A tervrajz és költségvetés a feltételekkelegyütt a kórházi irodában bármikor betekinthető.

Celldömölk, 1911.dec. hó 16.

Dr. Porkoláb Mihály
kórházi elnök.

Szalóky Zsigmond

szobrász és kőfaragó

Celldömölkön, Sz. Háromság-tér.

Sirkőraktáromban a legkényesebb igényeket is kielégitő sirköveket, kereszteket, lépcsőket és a kataszteri felméréshez szükséges előirás szerintii határjelző köveket raktáron tartok

Szobrász ipari képzettségem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat is jutányosan végezhetek.

Szives pártfogását és raktára megtekinté sét kéri

Szalóky Zsigmond
szobrász és kőfaragó.

HIREK.

Japánkerti munkálatok beszüntetése.

Az idő kedvezőtlenre fordultával beszüntettem a munkát a városi sétakertben.

A kert költségeihez a lakosság is hozzájárul adományaival, miért kötelességemnek tekintem, neki is számot adni sáfárkodésomról.

A ki a felhagyott téglagyár területének eredeti formációját ismerte, az ma be fogja ismerni azt is, hogy a csanya gödrök kisimitása tekintetében sok történt.

Bár a végzett munkálatok még nem jutottak el a gyalulásig, mégis azok, a kik vállalkozásomat kezdetben nevetségesnek találták, ma már beismerik, hogy mégsem olyan nevetséges az eszme, a melynek szolgálatába szegődtem.

A meredek gödörfalak bedöntögetve, a gödrök a mennyire a rendelkezésre állott pénzerő engedte — betöltve, a partok rézsutozva é diszcserjékkel beültetve, a mélyebben fekvő nagyobb utak formába öntve és melléküs feketenyárfákkal szegélyezve, az alakitandó tennis-pályák területe planirozva, a terület nagyrészben tüskés sodronnyal bekeritve, a hátsó tó környéke egerfákkal beültetve, — ugy, hogy egy kis képzelő tehetséggel már nagyjában ma is kivehető, hogy mikén fog a sétakert pár év mulva kinézni.

A vicinális ut melletti első tó csak a jövő nyáron fog rendeztetni, hogy korcsolya pályául teljesen megfeleljen.

A jövő tavasszal következik majd a magasabban fekvő sik területek kialakitása, az utaknak kidolgozása és állófákkal való beültetése és mindaz, a mire majd a pénz futja.

Számolva a pénzgyüjtés nehézségeivel a sétakert elkészitését 3 évre terveztem. Ha élek, munkaképességemet betegségek nem gátolják és a munkálatok vezetése kezemben hagyatik, 3 év alatt a sétakert készen lesz és a város rendelkezni fog, egy eddig nélkülözött egészséges és szép üdülő helylyel

Részletes számadást, a bevett és kiadott összegekről, ezen szükre szabott cikk keretében nem adhatok. Ezt majd a városi elöljáróságnak nyujtom be.

Általánosságban azonban közlöm, hogy az eddigi összes bevételek 1425 kor. 49 fillérre rúgnak A munkálatok fölemésztettek 1216 kor. 66 fillért, maradt tehát még, a tavaszi munkálatok megkezdhetésére, 208 kor. 83 fillér, a mely összeg gyümölcsözőleg takarékpénztárban van elhelyezve.

Városunk áldozatkész polgársága által felajánlott összegek sincsenek még mind beszedve, azért mert a beszedéssel megbizott Horváth Vince rendőr megbetegedett.

Megemlitendőnek vélem, hogy honnan gyült be a park alapba, az 1425 kor. 49 fillérnyi szép összeg.

A városi elöljáróság adott ugyanis 500 koronát, 925 kor. 49 fill. pedig adományokból gyült össze és pedig nemcsak celldömölki lakosoktól, hanem egyes — az ügyet pártoló urak buzgólkodása folytán, a városunkban megfordult idegenektől is gyüjtve.

Ugyanis idegenektől gyüjtöttek: Takách Márton főszolgabiró ur 91 koronát, Somogyi Aladár szolgabiró ur 24 koronát, Szalay János városbiró ur 18 koronat, de legtöbbet gyüjtött 101 koronát Pletnits Gitta urleány. A legnagyobb összeget 50 koronát, Ostffy Lajos képviselő ur adományozta. Továbbá, a rendezett mulatságok tiszta jövedelméből kapott a park alap: Mészáros János ur kertmegnyitásakor 12 K. 51 fillér. Az aranyifjuság nyari mulatságakor 102 K Az ifjusag szüreti mulatságakor 20 K. A vasuti mozdonyvezetők mulatságakor 102 K. 28 fillér. Fogadják a gyüjtők, adakozók és a mulatságokat rendezett bizottságok, a park alap nevében hálás köszönetemet.

Elősegitették továbbá a munkálatokat még: A celldömölki apátság 1 napi szántással 2 ekével, Berzsenyi Dezső ur 2 felnapi földfuvarozással, Huber Samu ur 1 félnapi, továbbá Frisch Gusztáv, Deutsch Gyula és Klein Vilmos urak 1—1 egész napi földfuvarozással. Kiknek szives támogatását szintén megköszönöm.

Végül Pletnits Ferenc dr. ur nyárfákat, egerfakat és diszcserjéket, özv. Tóry Györgyné pedig nagyobb mennyiségü diszcserjét adományoztak, fogadják adományaikért hálás köszönetemet.

Göttmann Bódog
munkavezető.

— És én vasárnap. Madeleine itt tölti szünidejét, ismerősöknél.

— Georges fiam két hónap óta van itt Évianban, az édesanyjával.

Közben megindultak a domb lankás ösvényein a város felé. A sziveshangu társalgás folyamán, mely majd fürge, majd indiszkret, majd melabus, szemlét tartanak a mult eseményei és közös ismerőseik fölött; eszmét cserélnek a jellemek és hajlamok változandóságáról. Majd áttérnek a jelenre. Montheil dicséri Évian szépségét és egészséges éghajlatát.

Fiam, a kinek idegeit a sok munka nagyon megviselte, pompásan érzi magát.

— Leanyomnál is mutatkoznak a nyaralás nagyszerü hatásai. De ezeket nemcsak a tiszta levegőnek és a sok mozgásnak tulajdonitom . . .

— Ah!

— Azt hiszem, hogy egy bizonyos fürdőismeretség is nagyban hozzájárult kedélye felvillanyozásához.

— Talán a szerencsés véletlen egy férjet hozott neki?

— Eltalálta.

— Ejnye, de furcsa: A fiam is éppen ma reggel bemutatott nekem egy fiatal leanyt, a ki nagy látom, nem léppen közönyös neki . . .

E percben hirtelen megallnak. Ugyanaz a gondolat cikázik át agyukon. De nem merik kifejezni. Ujra megindulnak, szórakozottan, hallgatagon. S elérik Évianban az első házakat. És ime, egy már nem nagyon fiatal ur és egy csinos szőke leány bukkan fel az egyik utca szegletén és élénken integetnek Louise-nak, a ki, mintegy ösztönszerüleg, kissé félrehuzódik Montheil-tól . . . Montheil megérti . . .

— Az . . . ön . . . leánya? — kérdi aggodalmasan.

— És a férjem . . . Igen!

— Istenem! De hogy éppen a kisasszony az a kit Georges bemutatott nekem.

De Madeleine mar odarohant anyjához s mikor megpillantja Montheilt, meglepve kiált fel.

— Hogyan! Ismerik egymást? ez az ur, a kivel beszelgetsz . . . Georges édesapja.

— Ah! igen! A véletlen . . . dadogja Louise.

— Papa! Gyere csak gyorsan! — kialtja ujjongva Madeleine. — Hadd mutatom be neked Georges apját, Montheil urat.

A már nem nagyon fiatal ur közelebb lép molyog és és a kezét nyujtja.

— Monthell ur, végtelenül örvendek a szerencsének. Az ön fia igazán kedves, elragadó fiu!

Montheil akadozva valami udvarias szólamot rebeg.

— Hát . . . hát . . . ön ismeri a feleségemet? — kérdi a másik.

Mire Louise, látva, hogy Montheil nem tudja, mit mondjon, a lehető legnyugodtabb hangon s a legteljesebb önuralommal felelt helyette:

— Igen, egy kicsit. Volt alkalmunk gyakran találkozni, de annak mar jó ideje.

— **Az uj püspök installációja.** Gróf *Mikes* János ujonnan kinevezett szombathelyi egyházmegyei püspök installacioja január hó 6-án fog végbemenni s bár maga a püspök a rendkivüli ünnepségeknek mellőzését kérte, mindazonáltal beiktatási ünnepélyére nagy előkészületek történnek. Az uj püspök január hó 3-án a déli fel 1 órai vonattal érkezik Szombathelyre. A rendező bizottság küldöttsége a vármegye határán Celldömölkön fogadja az uj főpásztort, a hol küldöttség élén *Herbst* Géza alispán fogja őt üdvözölni. A szombathelyi vasuti állomason a város képviselőtestülete elén a polgármester köszönti. A fellobogózott városban az egyesületek, testületek s a tanulóknak sorfala közt vonul a székesegyházig, ahonnan rövid szentségimádás és áldás után az uj püspök a püspökvárba vonul. Ugyanekkor fogadja a nála megjelenő küldöttséget is. Este tiszteletére fáklyás zene lesz. Januar 6-án reggel fél 9 órakor lesznek az egyházi ünnepségek, utánna ismét fogadtatás, délben a kulturházban ebéd. — E helyütt emlitjük fel, hogy az uj püspök, a ki eddig Székelyudvarhelynek volt plebanosa, vasárnap bucsuzott el hiveitől es távozása alkalmával 25000 koronát adományozott a Szekelyudvarhelyen általa alapitott intézmények fejlesztésére.

— **Hymen.** *Németh* Sándor főkönyvelő Iszákról eljegyezte *Szabo* Gizuskát, Szabo József volt celldömölki korcsmaros leányát.

— **Celldömölk tisztujitása.** Városunkban f. évi decembe 23 an delelőtt 9 órakor egészitette ki a három évvel ezelőtt megválasztott községi képviselők helyett a kupaktanácsot a választópolgárság. E napon a szavazatok összeszamlálása esti 10 orág tartott, mult lapszamunkban tehát nem közölhettük a választások eredményét. Kissé meglepő eredmény mutatkozott a valasztason, mert a fehér (Pálovits féle) cedulák jelöltjei egytől-egyig kibuktak, kivéve Bisitzky Ödönt kinek neve mindkét cedulan a jelöltek között szerepelt. A piros cédula teljes győzelmet aratott a képviselőválasztásokon. Megvá asztva lettek rendes tagokká: Bisitzky Ödön (227), Deutsch Simu dr. (159), Simon Sándor (156), Hetthéssy Elek dr. (155), Mészáros János (152), Szabó József (129), Fábián Dezső (118) és Szabó Károly (104); pótagokká: Szarka József, Klaffl Gyula, és Horváth János. — A biróválasztás csütörtökön delután 2 órakor lett megejtve Közfelkiáltás utján állapitotta meg dukai Takách Márton főszolgabiró, választási elnök: Biró lett Szalay János, helyettes biró Schütz Gyula, elüljárók: Németh Károly, Kováts Peter, Mathé Elek, Blettler Pál, Sallér Gyula és Berec Lajos. Közgyam Balassa Jenő dr., pénztárnok Gróf Karoly. városgazda: Göttmann Bódog. Látjuk a megválasztottakban, hogy a valasztasok a Szalay-párt teljes győzelmével végződtek.

— **Az ujévi üdvözlések megváltása.** Bizony nagyon is terhes az olyan egyen ujévi munkaja az üdvözletek megirása folytán, e kinek egy kissé kiterjedtebb ismeretsége van. De még a legjobb esetben is megtörténhetik, hogy egyikmasik rokon vagy jóbarat kimarad az üdvözlöttek névsorából. E felesleges szokást hagyjuk félbe, kettős lessz a haszna. először munkaba nem kerül az üdvözlesek megirása, másodszor csak csekély részét juttatjuk is valamely jótékony celu, emberbaráti intezményünknek az ujévi üdvözlések megváltása cimén, akkor is cseké lyebb kiadás mellett jót cselekszünk és nem juthatunk a félszeg helyzete, hogy valakit nem gratuláltunk az ujévben, mivelhogy senkivel nem tettük ezt. Lapunk szerkesztősége is elfogad bármily jótékonycélu egyesülethez való juttatás céljaból bármily csekély összeget.

— **Elégtételt a biránk és jegyzőnk.** A mult héten Pálovits József szájabol világgá repült, hogy varosunk jegyzője és birája a város büntetéspénzeit lopják. Az eset kitudódván a hivatalbeli sikkasztással vádolt biránk és jegyzőnk a feljelentést az ügyészséghez megtették a hir kezdője és terjesztői ellen. Az esetet nagy háborodással tárgyalják az egész városban Ilyen reklámozas mellett is miként sikerült a képviselőtestületi választás Pálovicséknál akár a biróválasztás?!

— **Erkölcsjavitó műtet.** A newyorki lapok irják: A tizennégy éves Thomas Moris két évvel korcsolyázás közben oly szerencsétlenül esett el, hogy hatalmas és fájdalmas daganatot kapott a fején. Haza érve az anyja az ágyba fektette a fiut és hideg kezelte a daganatott, mely egy napmulva el is tünt. Bár külsőleg semmi nyoma se maradt a sérülésnek, annál nagyobb változason ment át a kis Thomas jellemileg. Mig azelőtt szorgalmas és jó indulatu nu volt aki állandóan csak a könyveket bujkálta és az iskolából mindig kitünő osztályzatokat vitt haza, a baleset óta az iskolát kerulte, a tanulásról hallani se akart, állandóan hazudott és kétszer apró tolvajlásokért a biróság elé is került. Két héttel ezelőtt azonban a fin detegeskedni kezdett, mire szülei elvitték Robert H Shamahan dr.-hoz a St. Jon-kórház főorvosához. Az orvos alapos vizsgálat után kijelentette, hogy operátciora van szükség, amely másnap a St John-kórházban ment végbe. Az orvos az operátcio alkalmával meglékelte a fiu koponyáját és egy csont darabot, mely görbén feküdt és nyomást gyakorolt az agyvelőre, a rendes helybe alltott vissza, Egy hét előtt került Thoma haza és azóta szülei nem győzik eléggé dicsérni A kitünően sikerült műtet a főutjelemét ugyanis tel jesen megváltoztatta Thomas ismét a regi szelid és jóraváló fiu lett, amilyen a baleset előtt volt és türelmetlenül várja az időt, a mikor ismét iskolába fog járhatni.

— **Nincs többé amputálás.** A sebészeti tudományban korszakos fordulatot jelentenek az ujabb kisérletek, a melyeket egyrészről Carrel, a Rockefeller által alapitott newyorki sebészeti kisérleti allomás tudósa, másrészről Küttner az ismert bécsi sebész folytattak abban az irányban, hogy az emberi testről lemetszett tagokat ujakkal lehet pótolni. Küttner holtestekről levágott csontdarabokat használt az eleven testbe való átültetésre, az ugynevezett transzplantacióra. Ezt az átültetést elvben eddig is kivihetőnek tartotta az orvos tudomány, de Küttner előtt senkinek sem jutott eszébe az anyagert a hullákhoz fordulni. Eddig eleven testekről leamputált csontrészeket használtak fel átültetésre, de az ezekkel való banás renkivüli figyelmet és gondot tett szükségessé. A halott részekkel való eljárás sokkal egyszerubb es Küttner a minap harom tökeletesen sikerült esetet mutathatott be egy sebészkongreszusnak. Az elő esetben egy olyan emberől volt szó, a kinek rák-eredetü daganat volt a combcsontján. Operativ utan eltavolitottak a comb csont harmadik részét, s ezt egy hasonló combcsontresszel pototlak, a melyeket egy agybajban meghalt holttestből fürészelték ki. Azt a csontot, a melyet a halal bekövetkezése utan tizenket órával vettek ki a hullából, huszonnégy órára egy bizonyos preparált folyadékba tettek, aztan beleplantáltak a kioperált rakbeteg csont helyebe. A beteg az operacio utan tizenegy honappal már jól tudott jarni és csipője normálisan hajlékony volt. A két másik eset közül az egyikben ugyancsak egy combcsont, a másikban pedig egy sincsont transzplatációjáról volt szó. A három eset sikere arra inditotta Küttnert, hogy egy betegből eltávolitsa a tuberkulotikus combcsontot és egy hula combcsontjával pótolja. Sőt egy másik tuberkulotikus betegnél kivette az egyik váll egesz csontszerkezetét és egy hulláét tette a helyébe. Ma még nem tudja az orvosi tudomány, hogy az átplántált csont változatlanul és holtan marad-e meg az uj szerkezetben, vagy pedig vazául szolgál egy termeszetes ujjáépülésének. Akárhogyan áll is a dolog, Küttner kisérletei a legérdekesebbek azok között, a melyek valaha e téren történtek.

TÜRLEY

Butorok.

hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok és zongorák szállittatnak bárhova

készpénzért, vagy rendkivüli előnyös fizetési feltételekkel.

Díszes nagy butor album 1 korona. Teljes berendezésről utazó mintákkal dyumentesen küldetik bárhova.

BUDAPEST, IV., GERLOCY-UTCA 7.
(Központi városháza mellett.)

KÖZGAZDASÁG.

Burgonyatermelési kisérletek.

Burgonya termelésünk az utóbbi években csökkenéseket mutat, a mely csökkenés legfontosabb oka az, hogy burgonyát rendesen hitvány talajokon szoktunk termeszteni, a melyekben nincsen elegendő tápláló anyag, s igy nagy terméseket már azért sem adhat, másrészt pedig az az oka, hogy ujabb és ujabb burgonya betegségek léptek fel, a melyek a csökkenő termés átlagokat még inkább csökkentették.

Ezen a bajon segiteni kell, mert vége a burgonya népünknek egy igen fontos táplálékot ad, másrészt gyártási és takarmányozási célokra is nélkülözhetetlen, s ennek folytán nem türhető el, hogy a termés átlagok folytonosan csökkenjenek, hanem ellenkezőleg oda kell törekedni, hogy fokozódjanak.

Az eddigi tapasztalatok azt bizonyitják, hogy a burgonya betegségek az olyan talajokon léptek fel gyakrabban, a melyek humuszgazdagok, a melyek a burgonya elvetése előtt közvetlenül istálló trágyával lettek ellátva. Az istállo trágyázásból tehát az a baj származik, hogy a burgonya elbetegesedik, elrothad, ha ellenben az istálló trágyázást elhagyjuk, akkor nincs miből táplálkoznia, s nem fejlődik, nem ád termést. Ellenben mindenütt ott, a hol burgonya alá megfelelő mennyiségü és minőségü műtrágyát adtak, nemcsak kielégitő, hanem határozottan jó terméseket arattak, maga a burgonya pedig sokkalta egészségesebbnek bizonyult. Ezen elvekből kiindulva határozta el az országos magyar gazdasági egyesület, hogy a jövő év folyamán az ország különböző részeiben fekvő több gazdaságban burgonya műtrágyázási kisérleteket fog folytatni, s azok eredményét széles körben fogja ismertté tenni. Másrészt pedig lépések tétettek az iránt is, hogy ültetési, termelési és eltartási eljárások állapitassanak meg, a melyek segélyével a burgonya betegségek elkerülhetők legyenek. Ezek a tanulmányok es kisérletek is folyamatban vannak a máris kedvező eredménnyel kecsegtetnek.

Annyi azonban már ez ideig is megállapitható, hogy a burgonya káli igényes növény, s nagy termés többlettel a káli szuperfoszfattal való trágyázást hálálja meg. Ebből a káli szuperfoszfátból kat. holdankent 150—200 kg.-ot kell kiszórni a vetőszántás előtt.

szállit amerikai suma és gyökeres vesszőket különfajokban, fajokban, hajtatásra jót és legdusabb választékban a mar évek óta elismert és legmegbizhatobbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos:

Gaspari Frigyes.

Medgyes 63 sz. (Nagyküküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, minden szőlőt és szőlőtermelő személyiségekről ugy szóbeli mint irásbeli bizonyitvány a megbizhatóságáról.

JÓL JÁR,

ki velem kezd!

Finom, fess, elegáns

és olcsó cipot kap

GOTTLIEB IZIDOR

„Turul" cipőraktárában

CELLDÖMÖLK

Sági-utca

Megbizható szőlőoltvány

a vevő által darabról-darabra átválogatható, — kapható

Schwarz Emil

badacsonyi szőllőbirtokosnál

Tapolca.

Ugyanott sima és gyökeres és amerikai szőllővessző is kapható.

A jelenkor legjobb tetofedo anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlas télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terulet négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótallás!

Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest-Palagyár R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

Szőlőtelepemen

első osztályu szokványminőségü

szőlőoltványok

kerülnek eladas alá.

Mokk Gyula

kir. szőlészeti és borászati felügyelő

Tapolca.

Kemenesaljai közgazdasági Hitelbank r. t.

áruosztálya Celldömölk

Fióktelepek: Muraszombaton, Csornán es Al ólendván.

Mindennemü gazdasági gépek és szükségleti cikkek raktáa.

Ajánlja a legjobb és legujabb szerkezetü vetőgépeket, talajmivelő eszközöket, cséplő szerelményeket ugy motor, mint gőz és járgány hajtásra. Állandó nagy raktár műtrágya, műtakarmány, zsák, ponyva, olaj, kenőcs, kötélnemüek és mindenféle gazdasági cikkekből.

Iroda a Hitelbank helyiségeben

A celldömölki „Titánia" gőzmosó. vegytisztitó és kelmefestő vállalat.

Megbizóim kényelmét szemelőtt tartva a mai naptólfogva, a directe e célra alkalmazottal, a tisztitandó ruhát — tekintet nélkül annak mennyiségére — a háztól elvitetem és visszaszállittatom. Ha ebbeli kivánságát alant jegyzettel szóval v. irásban közli. **Tisztitásra elfogadok**: az egyszerü gőzmosástól a legkomplikáltabb guovéruzásig, jelesen: alsó fehérnemüeket, *ingeket, gallérokat, kézelőket, női kelengyet stb. Uri és női felső ruhákat, mellényt, blouse és aljakat, egyszerü és diszes selyem ruhákat, női felöltőt, (jacket) belépőt, (entreé) nyakkendőket*, selyem, crepoiv és berlini kendőket, bőr kabát és nadrágokat, szövet és csipke függönyöket, butor szövetet, szőrme gallért és karmantyut, ágy és asztal takarókat stb. *Vegyi tisztitásra és festésszetre* egész v. fejtett álapotban *„minta után"* szinre is.

Midőn a m. t. közönség szives pártfogását kérem, biztosittom, hogy főtörekvésem az lesz, hogy elsőrendü munka, gyors és pontos kiszolgálás által a belém helyzett bizalmat és jó indulatot megis érdemeljem.

Vidéki megbisást gyorsan és pontosan intésem el.

Ugyan nálam kaphatók illetve megrendelhetők: mosó, mángorló, háztartási, mezőgazdasági és varró gépek, kerékpárok, alkatrészek stb. A legkedvezőbb törlesztési feltételek mellett

tisztelettel

Grünfeld Fülöp.

Elegendő posta cim „Titánia" Celldömölk.

Csak a **minőség** révén lett **világhirü** a valódi **PALMA** kaucsuk-cipősarok

A hygienikus **Palma kaucsuk ágybetét** minősége elsőrangu

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty" könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben 1911